

POMYSŁY I REKOMENDACJE

GRUPA TEMATYCZNA

Zieleń w mieście – jak zazieleniać miasto?

REKOMENDACJE

Rekomendowane działania dla Urzędu Miasta (ułożone wg stopnia ważności przez uczestników – od najważniejszego wątku do najmniej istotnego):

1. Przeznaczanie 5% rocznych wydatków gminnych, jeden raz w danej kadencji władz, na wykup przez gminę gruntów leżących w granicach administracyjnych miasta, które następnie dedykowane będą wyłącznie zagospodarowaniu zieleni;
2. Wprowadzenie całkowitego zakazu wycinania dużych dojrzałych drzew; każda inwestycja - zarówno realizowana przez gminę, jak i przez prywatnych inwestorów - powinna być planowana w taki sposób, aby to inwestycja nie kolidowała z istniejącymi drzewami (zamiast podejścia, że to drzewo koliduje z nową inwestycją);
3. Wprowadzenie zakazu sprzedaży działek gminnych, które są porośnięte drzewami – jako zasada, od której odstępianie wymaga „mocnego” uzasadnienia podanego do publicznej wiadomości;
4. Gromadzenie i publikowanie danych na temat ilości drzew rosnących na terenie gminy, ilości drzew usuniętych, ilości krzewów, powierzchni terenów zielonych, w tym łąk i parków (dane dot. każdego roku);
5. Prowadzenie edukacji w zakresie wyrzucania odpadów bio, gdyż w tym zakresie jest dużo do zrobienia (nie należy używać plastikowych toreb, ewentualnie dopuszczalne są torebki papierowe, z szarego papieru) – czyste odpady bio przekładają się na kompost dobrej jakości, który może być używany również pod rośliny jadalne;
6. Kampania edukacyjna dotycząca **szanowania** obecnie istniejącej zieleni;
7. Szeroko zakrojona kampania informacyjna na temat 17 celów Zrównoważonego Rozwoju wynikających z przyjętej w 2015 roku przez wszystkie państwa ONZ strategii „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” – informowanie o tym przy każdej okazji;
8. Stworzenie wytycznych i przewodnika (co i gdzie krok po kroku) oraz systemu zachęt dla inwestorów w zakresie tworzenia zielonych dachów na istniejących budynkach (szczególnie ważne są tu kwestie techniczne i prawne);

9. Stworzenie zespołu ds. adaptacji do zmian klimatu w skali całego miasta – również **z udziałem mieszkańców** – dedykowanego **wyłącznie** tematyce związanej ze zmianami klimatu i adaptacją do obserwowanych i prognozowanych zmian;
10. Wprowadzenie/podtrzymanie/przestrzeganie zakazu koszenia trawników w czasie suszy oraz wprowadzenie zakazu używania dmuchaw do liści;
11. Odejście od widocznej w mieście tendencji „pod kreskę” w aspekcie zazieleniania; część zieleni niech będzie projektowana tak, aby była po prostu piękna, ale jednocześnie niech część zieleni będzie „dzika”, gęsta - to dom dla drobnych zwierząt; konieczna jest edukacja w tym zakresie – aby mieszkańcy ze zrozumieniem przyjmowali tę drugą formę zieleni;
12. Planowanie nowych inwestycji oraz wprowadzanie zmian tam, gdzie to możliwe, aby wzdłuż ciągów pieszo-jednych była zieleń, tj. pasy zieleni oddzielające chodniki od dróg dla rowerów, krzewy i drzewa separujące ulice od chodników;
13. Zdecydowane zwiększenie ilości informacji i komunikatów na temat: zmian klimatu, koniecznych i możliwych działań z tym związanych, inicjatywach i działaniach podejmowanych przez Urząd Miasta, wszystkie jednostki miejskie (np. kluby seniora, szkoły, jednostki budżetowe gminy) oraz przez mieszkańców – stworzenie jednej platformy informacyjnej dedykowanej informowaniu, przekazywaniu wiedzy i wskazywaniu dobrych praktyk – aby szukający wiedzy i inspiracji mieli jedno źródło informacji;
14. Zwiększenie środków i/lub ilości konkursów (edukacyjnych lub wdrożeniowych) organizowanych przez Wydział Środowiska w zakresie adaptacji do zmian klimatu;
15. Więcej parków kieszonkowych realizowanych na terenie gminnym;
16. Oferowanie wsparcia (wiedza) ze strony Wydziału Ogrodnika Miasta w zakresie permakultury i kompostowania – poradnik dostępny na stronie www, przykłady, etc.;
17. Rezygnacja z zieleni, zwłaszcza drzew, w donicach; w szczególności usunięcie donic z drzewami, które są na Moło Południowym, a jeśli jest to forma tymczasowa (podobno tak jest) - to potrzebna jest wyraźna informacja o tym; niemniej ta koncepcja jest drogą w utrzymaniu i chociażby z tego względu należy z niej zrezygnować.

POMYSŁY

Pomysły projektów, które mogą wdrażać różne jednostki i instytucje, w tym Urząd Miasta (ułożone wg stopnia ważności przez uczestników – od najbardziej priorytetowego do wdrożenia do najmniej istotnego):

1. Tworzenie zielników (przy szkołach) i małych ogródków sąsiedzkich;

2. Zakładanie i prowadzenie ogrodów społecznych (też jako rozwiązanie systemowe – pomoc ze strony UM);
3. Zielone dachy wiat parkingów rowerowych;
4. Sponsorzy / opiekunowie drzew – promocja pomysłu i system zachęt dla mieszkańców, aby wybrali sobie drzewo i opiekowali się nim;
5. Kompost z EKO Doliny za „złotówkę” dla mieszkańców (ta ziemia wykorzystywana jest przez firmy głównie i „zalega” w EKO Dolinie);
6. Wymiana podłoża na miejscach postojowych dla samochodów – hydroprzepuszczalna zamiast nieprzepuszczalnej, płaskie pierki drzew (naturalny element) zamiast meby i ekokraty (tj. zamiast betonu i tworzyw sztucznych);
7. Tworzenie łąk w mieście;
8. Sąsiedzkie akcje zagospodarowywania trawników/terenów zielonych przy blokach: bardzo często teren zielony przy/wokół bloku, w którym jest wspólnota mieszkaniowa, należy do gminy; mieszkańcy pozyskują krzewy z Wydziału Ogrodnika Miasta, samodzielnie zagospodarowują dany teren przy swoim bloku (robią nasadzenia), a miasto dba o te nasadzenia;
9. Ogrodnictwo miejskie - sadzenie drzew jadalnych / owocowych w mieście, zakładanie ogrodów na dachach;
10. Tworzenie zielonych ścian i dachów, w tym zielonych dachów rekreacyjnych na budynkach użyteczności publicznej, lub "wiszących ogrodów", etc;
11. Szkoła jako miejsce edukacji w zakresie zmian postaw na proekologiczne – w szczególności szeroki dostęp wiedzy eksperckiej w szkołach i dla szkół;
12. Uwalniamy drzewa – usuwanie części chodnika lub innej powierzchni nieprzepuszczalnej wokół pnia drzewa i w to miejsce tworzenie powierzchni hydroprzepuszczalnej, która może zostać zaaranżowana np. niską zielenią;
13. Publiczna leśna szkoła podstawowa;
14. Kampania edukacyjna w temacie „zielona partyzantka miejska czy wandalizm?”;
15. Choinki na święta Bożego Narodzenia: akcja „sadź, nie ścinaj” oraz zbiórka choinek, które są w donicach, po świętach i posadzenie ich w gruncie, aby dalej rosły;
16. Stworzenie arboretum przy ul. Folwarcznej w Orłowie;
17. Zielone stacje roweru publicznego - drzewa i krzewy w otoczeniu każdej stacji;

Pomysł nr 1: Zielone ściany i dachy

CEL

Na jaką potrzebę odpowiada propozycja?

Zazielenianie miasta w każdej możliwej postaci.
Zwiększenie powierzchni zielonych w mieście – efekt: oczyszczanie powietrza, obniżenie temperatury.
Estetyzacja.
Działanie terapeutyczne – patrzenie na zielone, na naturę, i bycie otoczonym przez żywą zieleń pozytywnie wpływa na psychikę człowieka.
Termoizolacja budynków.
Środowisko dla owadów.
Pojawiają się ptaki w mieście.

<p>OPIS PROPOZYCJI</p> <p>Na czym ma polegać pomysł? Jakie działania obejmuje? Jakie są jego etapy krok po kroku?</p>	<p>Pomysł polega na zazielenianiu dachów i ścian możliwe jak największej ilości obiektów (budynków i innych obiektów, jak np. wiaty, pergole, słupy, również ogrodzenia, etc.) poprzez wprowadzenie odpowiednich konstrukcji na ścianach, elewacjach i stosowne wyposażenie dachów – w celu nasadzenia odpowiednio dobranych roślin do warunków danego obiektu.</p> <p>Z doświadczenia Wydziału Ogrodnika Miasta, które należy wziąć pod uwagę, wynika, że zazielenianie ścian w naszym mieście powinno opierać się na sadzeniu pnączy w gruncie i prowadzeniu ich na stelażach; pnącza są w stanie przeżyć zimy w naszym klimacie, a ich pielęgnacja nie generuje nadmiernych kosztów; wielogatunkowe ściany z ziemią i systemem nawadniającym są drogie przy zakładaniu, a pielęgnacja bardzo kosztowna.</p> <p>Wiemy, że zielone ściany z pnączy na stelażach miasto zastosowało przy budynkach powstającej infrastruktury ładowania elektrycznego transportu zbiorowego.</p> <p>Od sierpnia 2019 roku obowiązuje w mieście zalecenie stosowania zielonych dachów na budynkach komunalnych (jednak bez sprecyzowania, czy te dachy są dostępne dla mieszkańców, czy nie; nie w każdym przypadku jest to możliwe). W Gdyni działa też Zespół ds. zielonych dachów, a strategia zielonych dachów jest na finiszu ukończenia: https://bip.um.gdynia.pl/organy-doradcze,1757/zespol-do-przygotowania-strategii-rozwoju-zielonych-dachow-w-gdyni,536528 http://www.strategiezielonychdachow.eu/pl/o-projekcie</p> <p>Koszty utworzenia i utrzymania założenia zielonych dachów są na ten moment jeszcze dość spore – przy czym dużo zależy tu od koncepcji zagospodarowania dachu, ale poszerzanie się rynku sprawi, że będą one małe. Możliwy jest podział dachów na kategorie, np.: botaniczne, rekreacyjne, uprawy - farma na dachu, dachy z instalacją fotowoltaiczną (tak jak to ma miejsce w Holandii).</p> <p>Przykłady (niewyczerpujący katalog):</p> <p><u>1. duże obiekty typu centra handlowe</u>; wiemy, że to rozwiązanie jest na etapie wprowadzania w mieście – w obecnie powstających MPZP stosuje się zapisy dotyczące zwiększania powierzchni biologicznie czynnej poprzez np. zakładanie zielonych dachów czy wprowadzanie na ściany pnączy (prowadzonych na stelażach).</p> <p><u>2. parkingi</u> – dachy porośnięte mchem; wiemy, że tego typu rozwiązania (niekoniecznie dachy porośnięte mchem) są stosowane w mieście, m.in. Szkoła Filmowa/GCF ma zielony dach, a w ramach realizacji projektu Parku Centralnego etap III na dachu miejskiego ogólnodostępnego parkingu zostanie założony cały skwer z drzewami, krzewami i bylinami.</p> <p><u>3. słupy latarni ulicznych</u> – obsadzanie ich winobluszczem; to rozwiązanie jest już stosowane w mieście - w miejscach gdzie nie można posadzić drzew, m.in. przy ul. Wielkopolskiej pnączami (winobluszczem) zostały obsadzone słupy latarni oraz słupy trakcyjne; wiemy, że to rozwiązanie ma pewne niedogodności wynikające z konieczności systematycznego przycinania roślin, żeby nie zasłaniały światła albo, w przypadku słupów trakcyjnych, nie porastały poziomych ich elementów, a przycinania może dokonywać jedynie wysoce specjalistyczna firma (prace na</p>
--	---

wysokościach i w bezpośrednim sąsiedztwie przewodów elektrycznych). Niemniej jest to możliwe.

4. ogrodzenia posesji porośnięte roślinami pnącymi się; na zastosowanie pnączy na ogrodzeniach posesji prywatnych muszą się zdecydować ich właściciele; ogrodzenia na działkach miejskich (np. ogrodzenia szkół) mogłyby być zazieleniane w ramach ich remontów lub w ramach akcji społecznej.

5. zielone wiaty śmietnikowe; rozwiązanie do realizacji w gestii SM i WM; jest stosowane przy zabudowaniach komunalnych w niektórych lokalizacjach (np. przy ul. Zamenhofa zastosowano tego typu wiaty).

6. zielone wiaty przystanków komunikacji miejskiej; wiemy, że rozwiązanie zostało zaprojektowane przy kilku inwestycjach, a proces będzie kontynuowany.

Realizacja pomysłu wygląda inaczej w przypadku nowobudowanych obiektów, i inaczej w przypadku istniejących już obiektów. Podstawą wprowadzenia zieleni na dany obiekt jest PROJEKT, uwzględniający m.in. parametry obiektu i materiał, z którego jest wykonany, położenie obiektu i jego funkcje i stosowanie do tego – konstrukcję pod rośliny i rodzaj zazielenienia oraz sposób pielęgnacji i podlewania.

Następnie – realizacja projektu: albo budowlanego zakładającego, że nowobudowany budynek będzie mieć zielone powierzchnie (ściany i/lub dachy), lub projektu dot. zazielenienia istniejącego budynku. Po realizacji: faza utrzymania i pielęgnacji zieleni.

W przypadku istniejących budynków każdy budynek należy rozpatrywać indywidualnie, dokładnie weryfikując stan faktyczny związany z danym obiektem. Konieczna byłaby w tym przypadku weryfikacja pod kątem prawnym.

W przypadku nowych budynków użyteczności publicznej realizowanych przez miasto lub generalnych remontów istniejących obiektów – dobrze widziane byłyby zielone dachy rekreacyjne, dostępne dla mieszkańców.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że to rozwiązanie wiąże się z dodatkowymi zadaniami i z zaangażowaniem znacznie większych funduszy, m.in.: zaprojektowaniem fundamentów i stropów obliczonych na dużo większe obciążenia (inaczej rozkłada się ciężar samochodów na dachowych parkingach, a inaczej działa stały nacisk ziemi podłoża, do tego nasączonego wodą), zaprojektowaniem dodatkowo całej infrastruktury parkowej, zaprojektowanie całości wg standardów dostępności, zapewnieniem bezpieczeństwa beneficjentom, itd.

Podsumowując, jest już kilka przykładów realizacji tego pomysłu w mieście, ale nadal mało. Potrzeba więcej.

GDYŃSKI DIALOG O KLIMACIE

GDYNIA

GDYNIA

REALIZATOR GŁÓWNY

Kto będzie odpowiedzialny za wdrożenie i w jakim zakresie?

Inwestor, deweloperzy.
Zarządcy i właściciele budynków.
Miasto w zakresie posiadanych przez miasto obiektów.
ENERGA.

<p>REALIZATORZY DODATKOWI</p> <p>Kto powinien być włączony w realizację? Rola, zadanie i zakres odpowiedzialności.</p>	<p>Mieszkańcy, sponsorzy.</p> <p>UM jako ciało doradcze – źródło specjalistycznej wiedzy dostępnej dla zainteresowanych -> specjaliści z UM (ogrodnik, plastyk, inżynierowie) opracowanie manuala, jak zrobić zielony dach/ścianę, w którym poruszone zostaną sprawy prawne, techniczne, ogrodnicze, proceduralne, itp., i zawarte będą wskazówki w zakresie doboru roślin do danego typu ściany/dachu i pielęgnacji danej powierzchni zań w tym zakresie; propozycje tańszych i droższych rozwiązań.</p> <p>W związku z tym, że w obecnie powstających MPZP stosuje się zapisy dotyczące zwiększania powierzchni biologicznie czynnej poprzez np. zakładanie zielonych dachów czy wprowadzanie na ściany pnączy, uważamy, że celowe byłoby zatrudnienie w Wydziale Ogrodnika Miasta osoby, która będzie oddelegowana do zadań edukacyjnych, promocyjnych oraz koncepcyjnych w tym zakresie. Oczywiście wyłączając tematykę architektoniczną i konstrukcyjną, która jest w gestii innych wydziałów.</p> <p>W opinii Wydziału Ogrodnika Miasta przewodnik, jak zrobić zieloną ścianę może dotyczyć jedynie zakładania pergoli porośniętej pnączami posadzonymi w gruncie. Zatem – wnioskujemy o przygotowanie takiego przewodnika.</p> <p>W zakresie pielęgnacji – podmioty, do których należą obiekty: SM, WM, miasto, osoby fizyczne w przypadku budownictwa jednorodzinne.</p>
---	---

<p>ODBIORCY</p> <p>Kto skorzysta z wdrożenia pomysłu w życie? Jak dotrzeć do nich?</p>	<p>Wszyscy mieszkańcy miasta. Podmioty zarządzające budynkami. Inwestorzy. Zwierzęta, owady -> bioróżnorodność. Klimat.</p> <p>Ratusz, strony internetowe – informacja, że można coś takiego zrobić i w jaki sposób, inspiracja - zdjęcia przykładowych realizacji, najlepiej z Gdyni – konkretne miejsca, które można zobaczyć, np.: https://www.gdynia.pl/mieszkaniec/aktualnosci-2,3664/mala-retencja-to-wielka-sprawa,552788</p> <p>Należy szeroko informować o możliwościach i dobroczynnych skutkach zakładania zielonych dachów i ścian. Wiedzę i edukację oraz materiały informacyjne powinien przekazywać Wydział Ogrodnika Miasta. Konieczne jest poszerzanie wiedzy w tym zakresie, żeby nie było niepotrzebnych obaw.</p> <p>Wystawa (przykłady realizacji, informacje praktyczne, korzyści), np. na Skwerze Kościuszki, na GDD, na Dary Ziemi, oraz w centrach handlowych (Riviera, Klif) czy w holu głównym UMG.</p>
---	--

POMYSŁ nr 2: *Uwalniamy drzewa*

<p>CEL</p> <p>Na jaką potrzebę odpowiada propozycja?</p>	<p>Stworzenie odpowiednich warunków dla drzew, aby rosły zdrowo i rozwijały się. Zapobiega podtopieniom – retencja wody. Obniżenie temperatury – lokalnie. Poprawa estetyki otoczenia. Stworzenie środowiska dla drobnych zwierząt.</p>
---	---

<p>OPIS PROPOZYCJI</p> <p>Na czym ma polegać pomysł? Jakie działania obejmuje? Jakie są jego etapy krok po kroku?</p>	<p>Istniejące drzewa: zlikwidowanie betonu wokół drzew, usunięcie lub wycięcie tego, co jest; ważne jest w takim przypadku: zabezpieczenie „uwolnionego” drzewa przed autami, oraz umocnienie pozostałej powierzchni nieprzepuszczalnej przed osuwaniem się – ta powierzchnia powinna być równo z gruntem (wokół pnia), aby zapewniony był spływ wody; ewentualnie zastosowanie obręczy do chodnika - w zależności od nawierzchni i podłoża.</p> <p>W przypadku nowych nasadzeń już jest zasadą, że zostają zabezpieczone przynajmniej minimalne prawidłowe wymiary mis (tj. powierzchni zielonych), czyli 1,5 m x 1,5 m; w miejscach gdzie jest to możliwe między drzewami stosuje się misy połączone (podłużne); innym rozwiązaniem stosowanym w mieście jest położenie wokół drzewa powierzchni wodoprzepuszczalnych (można je ułożyć blisko pnia nie szkodząc drzewu).</p> <p>Uwolnioną powierzchnię wokół pnia drzewa wzbogacić o ziemię i nasadzić roślinność, ewentualnie wysypać żwirem lub kamykami - w zależności od wielkości uwolnionej opaski wokół pnia drzewa i lokalizacji drzewa.</p> <p>Zdajemy sobie sprawę z tego, że w wielu przypadkach drzew przyulicznych parametry ulicy i konieczność zachowania ustawowych odległości od różnych obiektów infrastruktury naziemnej i podziemnej oraz inne przepisy nie pozwalają na stworzenie szerokich opasek wokół pnia (np. odpowiadających średnicy korony drzewa), niemniej obecnie są nowoczesne rozwiązania, które pozwalają na uwolnienie drzewa od betonu (jak np. wspomniane wcześniej nawierzchnie wodoprzepuszczalne).</p>
<p>REALIZATOR GŁÓWNY</p> <p>Kto będzie odpowiedzialny za wdrożenie i w jakim zakresie?</p>	<p>Zarządca lub właściciel terenu.</p>
<p>REALIZATORZY DODATKOWI</p> <p>Kto powinien być włączony w realizację? Rola, zadanie i zakres odpowiedzialności.</p>	<p>Mieszkańcy – mogą zgłaszać taką potrzebę, wskazywać konkretne drzewa, wnioskować, a w czynie społecznym zrywać beton, oraz mogą proponować, co by chcieli mieć wokół drzew. Przy czym istnieje ryzyko – gdyż nie zawsze propozycje mieszkańców są uzasadnione lub możliwe do realizacji, co wynika z braku wiedzy merytorycznej dotyczącej roślin oraz funkcjonowania miasta. Konieczna lub zalecana jest konsultacja tego typu działań z fachowcem lub z Wydziałem Ogrodnika Miasta. W przypadku terenów należących do miasta wybór stosowanych roślin leży wyłącznie w kompetencjach Wydziału Ogrodnika Miasta.</p> <p>Duże sklepy, centra handlowe, duże firmy. Szkoły – w tym przypadku duże znaczenie ma walor edukacyjny. Wydział Ogrodnika Miasta jako wsparcie merytoryczne.</p>

<p>ODBIORCY</p> <p>Kto skorzysta z wdrożenia pomysłu w życie? Jak dotrzeć do nich?</p>	<p>Drzewa i ludzie! Zwierzęta i klimat. Starsi mieszkańcy.</p> <p>Można zorganizować konkurs pt. "Zamień beton na ..." (na przykładzie konkursu na najładniejszy balkon lub ogródek), ogłaszany przez zarządcę/właściciela terenu; nagroda - zmniejszone opłaty administracyjne, które są w gestii miasta?</p>	
<p>FINANSOWANIE</p> <p>Skąd środki? Kto ma partycypować w kosztach, ew. w jakich częściach/etapach pomysłu? Czy są możliwe dofinansowania z innych źródeł niż Urzędu Miasta?</p>	<p>Właściciele i zarządcy terenu RD NGO</p>	<p>WFOŚiGW Środki unijne Sponsorzy drzew (małe subtelne tabliczki) Sieci sklepów typu Lidl, Kaufland, Zbiórka publiczna – branżowa CSR firmowy Wolontariat</p>

POMYSŁ nr 3: Zielniki przy szkołach i małe ogródki sąsiedzkie

<p>CEL</p> <p>Na jaką potrzebę odpowiada propozycja?</p>	<p>Edukacja przez doświadczenie, tworzenie wspólnoty lokalnej (mieszkańcy, dzieci, rodzice) wokół zielnika/ogrodka, integracja.</p> <p>Edukacja w zakresie podstaw ogrodnictwa.</p> <p>Możliwość skorzystania z tego, co zostanie wyhodowane.</p> <p>Szkoła jako lokalny ośrodek integracji i edukacji, nauka przedsiębiorczości/szkolny budżet obywatelski, korzyści kulinarne.</p> <p>Tworzenie społeczności wokół tego – wokół zielnika, ogrodka – wspólne pielęgnowanie, dbanie, jedzenie.</p> <p>Funkcja terapeutyczne, co jest ważne w dobie (post)pandemicznej.</p>
---	--

	<p>Przy okazji wzrośnie zainteresowanie kompostowaniem, co przełoży się na praktyczne wykorzystywanie odpadów bio oraz na prawidłową zbiórkę tych odpadów (bez plastikowych torebek) w celu uzyskania dobrej jakości kompostu.</p>
<p>OPIS PROPOZYCJI</p> <p>Na czym ma polegać pomysł? Jakie działania obejmuje? Jakie są jego etapy krok po kroku?</p>	<p>Gotowość do realizacji pomysłu u przynajmniej jednej osoby/grupy osób – inicjator, lider. Pozyskanie i włączenie lokalnej społeczności w tworzenie zielnika / ogródka.</p> <p>Wybór miejsca. Określenie charakteru zielnika/ogrodka. Wybór roślin. Stworzenie rabat. Nasadzenia. Pielęgnacja. Zrobienie kompostownika. Powyższe etapy wspólnie ze społecznością.</p> <p>Wokół istniejącego zielnika/ogrodka można organizować spotkania, warsztaty, kursy, itp., akcje typu wymianka rzeczy czy przepisów.</p> <p>Konieczne jest wskazanie lidera, opiekuna danego zielnika/ogrodka.</p> <p>Stworzenie regulaminu/opracowanie zasad funkcjonowania zielnika/ogrodu.</p>
<p>REALIZATOR GŁÓWNY</p> <p>Kto będzie odpowiedzialny za wdrożenie i w jakim zakresie?</p>	<p>Kierownictwo szkoły.</p> <p>Organ zarządzający WM lub liderzy WM + zgoda miasta – wyłącznie w przypadku, gdy własność budynku jest po obrysie budynku, a teren zielony przy/wokół budynku należy do gminy. Zgodnie z informacją z Wydz. Środowiska - w takim przypadku wspólnota powinna pozyskać ten grunt od miasta na stawkach podobnych jak na cele osłon śmietnikowych, tj. 15,51 zł za m2/rok.</p> <p>SM.</p>
<p>REALIZATORZY DODATKOWI</p> <p>Kto powinien być włączony w realizację? Rola, zadanie i zakres odpowiedzialności.</p>	<p>Mieszkańcy, dzieci, rodzice, nauczyciele. WM, SM. DPS, świetlice społeczne. Kluby seniora. MDK. Społeczność związane ze szkołą. Dla wszystkich powyżej zakres zadań to współtworzenie zielnika/ogrodu, wybór roślin, nasadzenia, pielęgnowanie.</p>
<p>ODBIORCY</p> <p>Kto skorzysta z wdrożenia pomysłu w życie? Jak dotrzeć do nich?</p>	<p>Wszyscy realizatorzy (główny i dodatkowi). Dzieci. Korzyści dla klimatu – a więc korzyści dla wszystkich mieszkańców.</p> <p>Jak dotrzeć: - na zebraniach szkolnych, zebraniach WM. - na imprezie Dary Ziemi.</p> <p>Możliwe konkursy na największy okaz, na największe zbiory, na najlepszą sałatkę ze zbiorów, etc.</p>

GDYŃSKI DIALOG O KLIMACIE

GDYNIA

GDYNIA

FINANSOWANIE

Skąd środki? Kto ma partycypować w kosztach, ew. w jakich częściach/etapach pomysłu? Czy są możliwe dofinansowania z innych źródeł niż Urzędu Miasta?

Środki własne mieszkańców
RD
Szkoła

Sponsorzy